

УДК 338.33:65.012.34:334.716

Коніщева Н.Й., Трушкіна Н.В.

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО СТВОРЕННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО СТРУКТУРНОГО ПІДРОЗДІЛУ З УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ВУГІЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Обґрунтовано необхідність формування спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю на вугільному підприємстві. На основі визначених напрямів діяльності підрозділу розроблено комплекс функцій і задач, які він повинен виконувати. Запропоновано організаційну структуру підрозділу з управління

The necessity of specialized structural subdivision forming as for logistical activity controlling of a coal enterprise has been grounded. On the basis of defined activity directions of the subdivision, the complex functions and tasks which it should perform has been developed. Organizational structure of a subdivision to logistical activity controlling of a coal enterprise has been proposed.

Вугільна промисловість є стратегічною галуззю господарчого комплексу України. На даний час у вугільній промисловості функціонує 164 шахти і 3 розрізи. Протягом 1991–2004 рр. виробнича потужність вуглевидобувних підприємств зменшилася з 192,8 до 91,5 млн. т на рік. Майже 96% шахт 20 років працюють без реконструкції. Дві третини основного стаціонарного устаткування відпрацювали нормативний строк експлуатації і потребують негайної заміни [1, с. 10]. Кредиторська заборгованість складає 9–10 млрд. грн., що у 2,5 рази перевищує дебіторську і 1,5 рази – вартість річного обсягу виробництва вугільної продукції [2, с. 11].

Тому під керівництвом Кабінету Міністрів України розроблено Концепцію розвитку вугільної промисловості, у якій відзначено, що “найважливішою передумовою формування у вугільній промисловості ринкового конкурентного середовища є створення відкритого, прозорого внутрішнього ринку вугілля”. З метою забезпечення оптимізації цін на вугільну продукцію передбачається „здійснити комплекс заходів з удосконалення вугільного ринку шляхом запровадження торгівлі вугіллям на аукціонах з наступним переходом до торгівлі на основі довгострокових договорів між виробниками і споживачами вугільної продукції” [1, с. 11].

Для ефективної роботи вугільних підприємств в умовах формування внутрішнього ринку вугілля все більшої актуальності набувають питання управління запасами продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення; забезпечення виробництва необхідними матеріальними ресурсами; удосконалення управління складським господарством, збутовою діяльністю та транспортними потоками. Директор УкрНДІпроект М.С. Сургай відмічає, що “науково-технічна та інноваційна державна політика розвитку вугільної галузі до 2030 р. передбачає зменшення витрат на виробництво” і “удосконалення структури управління” [3, с. 11, 12]. А це потребує розробки конкретних програм щодо зниження витрат за всіма напрямками діяльності, створення комерційних підрозділів на вугільних підприємствах.

Вирішення цих питань можливо здійснити лише за рахунок підвищення ефективності управління логістичною діяльністю вугільних шахт. Як відзначають вчені та практики, „будь-якому підприємству, що діє в межах національної економіки, потрібна ефективна логістична система” [4, с. 199]. Фахівцями Комерційного інформаційного аналітичного центру (м. Москва) виявлено, що “російські компанії витрачають на маркетинг вдвічі більш фінансових і часових ресурсів, ніж їх американські колеги (10% загального обсягу використаних ресурсів проти 5%), на комерцію – у 12 разів більш (60% проти 5%), а на логістику – втричі менш (30% проти 90%). Україна недалеко відійшла від Росії за цими показниками” [5, с. 53].

На сучасному етапі на вугільних підприємствах логістичні процеси здійснюються розрізнено один від одного, робота відділів матеріально-технічного забезпечення, виробництва, транспорту та збуту не узгоджена, відсутні спеціалізовані структурні підрозділи, які б управляли та координували процеси логістичної діяльності в єдиному комплексі.

Виходячи з вищенаведеного, метою цього наукового дослідження є розробка науково-методичних положень щодо обґрунтування доцільності створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства. Для досягнення поставленої мети визначено і вирішено такі задачі:

- виходячи з специфічних особливостей функціонування вугільних підприємств з позиції логістики, обґрунтовано необхідність формування спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю шахти та визначено основні напрями його діяльності;

- на основі визначених напрямів діяльності розроблено комплекс функцій і задач, які повинен виконувати підрозділ з управління логістичною діяльністю;

- запропоновано організаційну структуру спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства.

Об'єктом наукового дослідження є процес удосконалення управління вугільним підприємством на засадах теорії управління логістичною діяльністю.

Предметом наукового дослідження є підвищення ефективності управління вугільною шахтою на основі створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю.

На основі аналізу логістичної діяльності ряду вугільних підприємств визначено, що недоліками здійснення процесів логістичної діяльності шахт є:

- неузгодженість дій між вугільними шахтами та постачальниками матеріальних ресурсів, внаслідок чого зростають витрати на матеріально-технічне забезпечення, здійснюються перебої процесів виробництва через недостачу або придбання неякісних матеріалів, техніку та сировину;

- низький рівень узгодженості дій з транспортними організаціями при укладанні договорів на оренду транспортних засобів, у зв'язку з чим відбуваються порушення графіків транспортування вугільної продукції;

- зростання обсягів запасів продукції на складах вугільних підприємств, а також скорочення часу відвантаження вугільної продукції споживачам;

- недостатня узгодженість економічних відносин, які складаються між шахтами та споживачами при реалізації вугільної продукції в результаті відсутності ефективних процесів обслуговування споживачів;

- недостатньо ефективна координація діяльності підрозділів матеріально-технічного забезпечення, виробництва та збуту продукції.

Це призводить до зростання витрат на здійснення логістичної діяльності шахт за рахунок збільшення транспортних витрат через простой транспортних засобів і неузгодженість графіків їх руху; зростання збитків вугільних шахт через невиконання умов договорів на поставку вугільної продукції споживачам, збільшення витрат на придбання матеріальних ресурсів, зберігання запасів вугільної продукції на складах та витрат на здійснення збутової діяльності, зниження рівня узгодженості дій учасників логістичних процесів. В свою чергу, це збільшує собівартість вугільної продукції, скорочує прибуток вугільних підприємств від реалізації готової продукції споживачам.

Вирішення цих проблем на вугільних підприємствах можливо за рахунок підвищення ефективності процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі на основі формування спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю. На думку Гаджинського О.М., "логістичний підхід передбачає управління всіма операціями як єдиною

діяльністю. Для цього на підприємстві необхідно виділити спеціальну логістичну службу, яка буде управляти матеріальним потоком, починаючи від формування договірних відносин з постачальником і закінчуючи доставкою покупцю готової продукції” [6, с. 61]. На міжнародній конференції „Дистрибуція і логістика в Росії” (2005 р., м. Москва) фахівці з логістики також відмічали, що „плануванням у компанії повинен займатися відділ з управління ланцюгами поставок”, а на підприємствах необхідно розробляти „стратегію розвитку виробництва і логістичної структури з чітко визначеними цілями” [5, с. 54].

Фахівцями відділу проблем перспективного розвитку паливно-енергетичного комплексу Інституту економіки промисловості НАН України приділяється багато уваги формуванню стратегії розвитку вугільної промисловості, а також розробці організаційно-економічних механізмів її інноваційного розвитку [7,8,9,10,11,12].

Особлива увага фахівцями відділу приділяється вирішенню питань удосконалення управління логістичною діяльністю вугільних підприємств. З метою організації процесів матеріально-технічного постачання, виробництва вугільної продукції та її збуту в єдиному комплексі запропоновано створення на вугільних підприємствах логістичних центрів [13, с. 56–57]. Ними визначено основні складові логістичної діяльності [14, с. 150]. Сформульовано поняття “логістичної діяльності промислового підприємства” як особливого виду господарської діяльності, реалізація якої потребує здійснення послідовних процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі, що дозволяє мінімізувати витрати та збитки за рахунок оптимізації логістичного “ланцюга” підприємства та зменшення впливу зовнішніх ризиків [15, с. 116].

Виходячи з сформульованої дефініції „логістична діяльність промислового підприємства” та формування переліку її процесів, виведено поняття “управління логістичною діяльністю промислового підприємства” як безперервного ітеративного процесу, який здійснюється через реалізацію функцій управління (прогнозування, планування, організація, облік, контроль, аналіз та регулювання) єдиним комплексом послідовних процесів логістичної діяльності промислового підприємства (матеріально-технічне забезпечення, виробництво продукції, формування запасів готової продукції, складування, транспортування продукції, обслуговування споживачів та збут готової продукції) [15, с. 120].

Оскільки формування спеціалізованих структурних підрозділів з управління логістичною діяльністю на вугільних шахтах повинно базуватися на визначенні галузевих особливостей, авторами багато уваги приділено виявленню специфіки їх функціонування з позицій логістики [16]:

- вугілля реалізується крупнооптовим споживачам (металургійні, коксохімічні заводи, теплоелектростанції); середньооптовим (посередницькі організації) та дрібнооптовим (населення);

- збут вугільної продукції здійснюється за прямим каналом збуту. Як показали результати наукового дослідження, майже 80% обсягу продаж на вугільному підприємстві складають прямі поставки [17, с. 123];

- у зв’язку з тим, що виробництво вугілля здійснюється для коксування та енергетики за різними марками, вугільне підприємство повинно враховувати у своїй виробничо-збутовій діяльності основні напрями роботи споживачів;

- з метою мінімізації ризиків несвоєчасної поставки продукції споживачам необхідно управляти запасами вугільної продукції, використовувати складську форму постачання;

- з метою отримання вугільним підприємством додаткових доходів необхідно використання в якості вторинної сировини відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення

для виробництва метану, будівельних матеріалів, паливних брикетів, продукції виробничо-технічного призначення.

Базуючись на вищенаведених специфічних особливостях здійснення процесів логістичної діяльності вугільних шахт, авторами цієї наукової статті сформовано поняття „логістична діяльність вугільного підприємства” як виду господарської діяльності, який потребує здійснення всього переліку процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі з метою мінімізації ризиків та збитків, пов’язаних з процесами матеріально-технічного забезпечення, виробництва вугільної продукції та її збуту: матеріально-технічне забезпечення; транспортування матеріальних ресурсів на склади; складування матеріальних ресурсів; процес виробництва та збагачення продукції вуглевидобутку; процес утилізації відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення; формування запасів на складах; процес транспортування продукції споживачам; обслуговування споживачів і збут готової вугільної продукції.

Для здійснення цього переліку процесів доцільно на цих підприємствах сформувати спеціалізовані структурні підрозділи з управління логістичною діяльністю, які б займалися стратегічним управлінням та координацією процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі.

На основі аналізу визначень напрямів діяльності логістичних структур промислових підприємств можна зробити висновок про різноманітність підходів щодо їх формування. Одними фахівцями до напрямів діяльності цього підрозділу віднесено управління постачанням, транспортом, складським господарством, запасами, збутом, планування виробництва та обслуговування споживачів; другими – управління матеріально-технічним забезпеченням, процесом виробництва продукції та її збутом; третіми – управління переміщенням матеріального потоку, матеріальними ресурсами та розподілом продукції; четвертими – управління складськими операціями, транспортуванням, запасами, операціями з обробки вантажів, інформаційними потоками; п’ятими – планування і контроль використання матеріальних ресурсів, управління постачанням і запасами (табл. 1).

Таблиця 1

Основні напрями діяльності логістичних підрозділів промислових підприємств, які сформульовано різними фахівцями з логістики

Визначення основних напрямів діяльності з управління логістичною діяльністю	Автори
„управління матеріальним потоком, починаючи від формування договірних відносин з постачальником і закінчуючи доставкою покупцю готової продукції”	Гаджинський О.М. [6, с. 61]
„управління постачанням і збутом, транспортом, складським господарством і запасами, планування виробництва та обслуговування споживачів”	Чудаков О.Д. [18, с. 31]
„стратегічне управління всіма товарно-матеріальними потоками і запасами для максимізації загального прибутку підприємства”	Мамчин Р.О. [19, с. 200]
„постачання і збут, транспорт, складське господарство, управління запасами, планування виробництва, обслуговування споживачів”	Неруш Ю.М. [20, с. 61]

Виходячи з специфічних особливостей функціонування вугільних шахт з позицій логістики, авторами даної статті визначено основні напрями діяльності спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства (рис. 1):

– управління матеріально-технічним забезпеченням вугільного підприємства: розробка норм і нормативів, аналіз запасів матеріальних ресурсів; розробка планів матеріально-технічного забезпечення; оформлення заявок на поставку матеріальних ресурсів; укладання договорів з постачальниками на придбання необхідної кількості матеріалів та обладнання;

– організація завозу матеріальних ресурсів на склади шахти; контроль сплати за придбані матеріальні ресурси; аналіз витрат на матеріально-технічне забезпечення підприємства;

Рис. 1. Визначення основних напрямів діяльності структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю на основі специфіки роботи вугільних шахт з позиції логістики

– управління складським господарством: складування матеріальних ресурсів, оформлення документації; контроль за зберіганням і використанням матеріальних

ресурсів; виконанням заявок на поставку матеріалів та обладнання; станом складського господарства; аналіз складських витрат;

– управління процесом виробництва продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення: розробка планів виробництва продукції; виробництво продукції; контроль за процесом виробництва; аналіз витрат, пов'язаних з виробництвом; процес збагачення продукції вуглевидобутку;

– управління процесом переробки та утилізації відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення: контроль за процесом переробки та утилізації відходів і аналіз витрат, пов'язаних з цими процесами;

– управління запасами продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення: планування запасів вугільної продукції; формування запасів продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення; контроль за станом запасів на складах; аналіз витрат, пов'язаних зі зберіганням запасів на складах;

– управління транспортними потоками: вибір способу та засобів транспортування продукції; укладання договорів на оренду транспорту; оформлення транспортних накладних; забезпечення транспортом та транспортування вугільної продукції; контроль і аналіз транспортних витрат;

– управління процесами обслуговування споживачів: оформлення заявок на поставку вугільної продукції споживачам; визначення умов оплати; укладання договорів зі споживачами на поставку продукції;

– управління збутом вугільної продукції: розробка планів збуту вугільної продукції; вивчення кон'юнктури ринків вугілля; аналіз конкурентів і споживачів; аналіз і прогнозування цін на продукцію вуглевидобутку та вуглезбагачення; розробка стратегій і формування планів маркетингу; проведення SWOT-аналізу; контроль сплати за відвантаженою продукцією крупнооптовим, середньооптовим і дрібнооптовим споживачам; аналіз витрат, пов'язаних зі збутом.

Аналіз літературних джерел свідчить також про різноманітність підходів щодо визначення функцій і задач логістичних підрозділів промислових підприємств, розроблених різними фахівцями з логістики. Так, Анікін Б.О., Дибська В.В., Колобов О.О. стверджують, що до функціональних обов'язків „відділу управління матеріальним потоком” відноситься „координація і контроль руху матеріалів і готових виробів на всіх етапах виробничо-збутового циклу; управління постачанням і доставкою матеріалів до місця обробки; управління рухом потоку готових виробів на стадії збуту” [21, с. 323].

Родіонова В.М., Туровець О.Г., Федоркова Н.В. функціональними обов'язками „відділу логістики” називають “формування і розвиток системи логістики – проектування і здійснення на практиці (побудова) системи логістики на підприємстві, періодичний перегляд існуючої системи і реорганізація її по мірі змін зовнішніх і внутрішніх умов; розвиток стратегії логістики відповідно до ринкової політики фірми в області продажів, інвестицій, кадрів; системне адміністрування – робітники відділу здійснюють керівництво всіма логістичними процесами, які протікають на підприємстві, і координують діяльність підрозділів підприємства, що беруть участь в реалізації логістичних процесів” [22, с. 134]. На їх думку, в структурі відділу логістики повинні бути ланки (бюро, групи), які відповідають за такі функції управління: „складання прогнозів і планів, регулювання і контроль, проектування і розвиток системи логістики, оперативне управління і координація” [22, с. 134].

Бажин І.І. вважає, що до функціональних обов'язків „органу управління матеріальним потоком” відноситься: “планування і контроль використання матеріалів: складання планів забезпечення та їх ув'язка з виробничими планами; складання графіків навантаження обладнання і маршрутів руху матеріального потоку в ході обробки; контроль і регулювання

використання матеріальних ресурсів в ході обробки; розробка заходів щодо підвищення ефективності управління матеріальним потоком; постачання: організація процесу закупок; доставка і контроль якості сировини і матеріалів; розробка заходів щодо удосконалення процесу постачання; зберігання і контроль запасів: організація зберігання запасів сировини і матеріалів; контроль запасів сировини, матеріалів і готової продукції на підприємствах; переміщення матеріальних ресурсів в ході обробки” [23, с. 209]

На основі визначених напрямів діяльності спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства авторами цієї наукової статті запропоновано комплекс функцій і задач, які повинен виконувати цей підрозділ:

1. Функція прогнозування: 1.1. Розробка прогнозу попиту на продукцію та кон’юнктури ринку; 1.2. Розробка стратегії маркетингу; 1.3. Прогнозування обсягів виробництва та собівартості продукції; 1.4. Прогнозування цін на продукцію та виручки від її реалізації; 1.5. Прогнозування витрат на здійснення логістичної діяльності.

2. Функція планування: 2.1. Розробка планів виробництва продукції; 2.2. Розробка норм і нормативів запасів матеріальних ресурсів; 2.3. Формування планів матеріально-технічного забезпечення і маркетингу; 2.4. Планування обсягів запасів продукції; 2.5. Розрахунок транспортних і складських витрат.

3. Функція організації: 3.1. Проведення маркетингових досліджень кон’юнктури ринків продукції виробничо-технічного призначення; 3.2. Ведення договірної роботи з матеріально-технічного забезпечення, поставки продукції, укладання договорів та визначення умов оплати; 3.3. Укладання договорів на оренду транспорту; 3.4. Договірна робота зі споживачами на поставку продукції; 3.5. Організація та проведення виставок, ярмарок.

4. Функція обліку: 4.1. Витрат на завіз та зберігання матеріальних ресурсів на складах; 4.2. Витрат на виробництво продукції; 4.3. Складських та транспортних витрат; 4.4. Витрат на збут готової продукції.

5. Функція контролю: 5.1. Зберігання і використання матеріальних ресурсів; 5.2. Процесу сплати за придбані матеріальні ресурси; 5.3. Стану запасів та складського господарства; 5.4. Виконання заявок на поставку продукції та її транспортування; 5.5. Сплати за відвантаженою продукцію.

6. Функція аналізу: 6.1. Витрат на матеріально-технічне забезпечення; 6.2. Кон’юнктури ринків, конкурентів і споживачів; 6.3. Цін на продукцію; 6.4. Проведення SWOT-аналізу.

7. Функція регулювання: 7.1. Узгодження умов договорів на поставку матеріальних ресурсів та розрахунків з постачальниками; 7.2. Узгодження умов договорів на оренду транспортних засобів; 7.3. Узгодження умов договорів на поставку вугільної продукції споживачам; 7.4. Регулювання планів матеріально-технічного забезпечення, виробництва вугільної продукції та маркетингу; 7.5. Регулювання витрат на здійснення логістичної діяльності.

На основі визначених напрямів діяльності та комплексу функцій і задач підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства запропоновано організаційну структуру спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю (рис. 2).

1. Планово-аналітичний відділ – спеціалісти з:

1.1. прогнозування показників, які пов’язано із здійсненням логістичної діяльності вугільного підприємства; 1.2. розробки норм і нормативів та аналізу запасів матеріальних ресурсів; 1.3. розробки планів матеріально-технічного забезпечення; 1.4. розробки планів виробництва; 1.5. планування обсягів запасів продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення на складах; 1.6. розробки стратегії маркетингу та формування плану маркетингу.

Рис. 2. Організаційна структура спеціалізованого підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства

2. Відділ матеріально-технічного забезпечення – спеціалісти з:

2.1. оформлення заявок на придбання матеріальних ресурсів; 2.2. укладання договорів на поставку матеріальних ресурсів; 2.3. організації завозу матеріалів та обладнання на склади; 2.4. організації процесів складування матеріальних ресурсів та оформлення документації; 2.5. аналізу витрат, пов'язаних з матеріально-технічним забезпеченням процесу виробництва вугільної продукції.

3. Виробничий відділ – спеціалісти з організації:

3.1. процесу виробництва продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення; 3.2. транспортування вугілля на збагачувальну фабрику; 3.3. процесу збагачення продукції вуглевидобутку; 3.4. процесу утилізації і переробки відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення; 3.5. аналізу витрат на процес виробництва продукції.

4. Відділ управління запасами – спеціалісти з організації:

4.1. розміщення запасів на складах; 4.2. оформлення документації; 4.3. процесу навантаження вугільної продукції; 4.4. аналізу витрат на зберігання запасів продукції на складах.

5. Транспортний відділ – спеціалісти з організації:

5.1. вибору засобів та маршрутів транспортування вугільної продукції; 5.2. процесу забезпечення транспортом підрозділів вугільного підприємства; 5.3. визначення умов оплати та укладання договорів на оренду транспорту; 5.4. процесів транспортування продукції споживачам та оформлення транспортних накладних; 5.5. аналізу транспортних витрат.

6. Відділ маркетингу – спеціалісти з:

6.1. проведення маркетингових досліджень ринків вугілля та аналізу конкурентів і споживачів; 6.2. SWOT-аналізу; 6.3. оформлення заявок на поставку вугільної продукції, визначення умов оплати, укладання договорів на поставку з крупнооптовими споживачами; 6.4. і 6.5., відповідно, оформлення заявок на поставку продукції, визначення умов оплати, укладання договорів на поставку з середньооптовими та дрібнооптовими споживачами.

7. Контрольно-обліковий відділ – спеціалісти з обліку та контролю витрат на: 7.1. матеріально-технічне забезпечення; 7.2. виробництво продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення; 7.3. здійснення процесів переробки та утилізації відходів; 7.4. зберіганням запасів вугільної продукції на складах; 7.5. транспортування продукції споживачам; 7.6. своєчасною сплатою за придбані матеріальні ресурси, оренду транспортних засобів та відвантажену вугільну продукцію.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розробці науково-методичних положень щодо підвищення ефективності управління вугільним підприємством на основі обґрунтування доцільності створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю, базуючись на специфічних особливостях функціонування вугільних підприємств з точки зору логістики:

– обґрунтовано необхідність створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю на вугільних підприємствах, який буде здійснювати стратегічне управління та координацію процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі;

– визначено основні напрями діяльності структурного підрозділу, серед яких управління матеріально-технічним забезпеченням, складським господарством, процесами виробництва продукції та утилізації відходів вуглевидобутку та вуглезбагачення, запасами готової вугільної продукції, транспортними потоками, процесами обслуговування споживачів, збутом вугільної продукції;

– на основі визначених напрямів діяльності спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю сформовано комплекс функцій і задач цього підрозділу, який включає функції управління: прогнозування, планування, організації, обліку, контролю, аналізу та регулювання;

– виходячи зі сформованого комплексу функцій і задач, які повинен виконувати спеціалізований підрозділ з управління логістичною діяльністю, запропоновано його організаційну структуру, до складу якої входять відділи: планово-аналітичний, матеріально-технічного забезпечення, виробничий, з управління запасами продукції вуглевидобутку та вуглезбагачення, транспортний, маркетингу та контрольно-обліковий.

Практична значущість отриманих результатів наукового дослідження полягає в тому, що розроблені рекомендації щодо обґрунтування доцільності формування спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю дозволяють удосконалити управління логістичною діяльністю за рахунок здійснення процесів логістичної діяльності в єдиному комплексі; підвищення рівня узгодженості дій з постачальниками матеріальних ресурсів; скорочення часу на обслуговування споживачів; зростання обсягів реалізованої вугільної продукції споживачам; підвищення рівня узгодженості дій з транспортними організаціями при укладанні договорів на оренду

транспортних засобів; збільшення прибутку від реалізації вугільної продукції; підвищення якості обслуговування учасників логістичних процесів.

Перспективи подальших розробок у даному напрямку. Планується розробити обґрунтування економічної доцільності створення спеціалізованого структурного підрозділу з управління логістичною діяльністю вугільного підприємства та розрахувати економічний, соціальний та екологічний ефекти від впровадження запропонованих рекомендацій на ряді вугільних шахт.

Література

1. Концепція розвитку вугільної промисловості (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 липня 2005 р. № 236-р) // газета "Орієнтир". – 2005. – № 25. – С. 10–11.
2. Плачков И. Главная задача Минтопэнерго – стабильное обеспечение потребителей энергоносителями и электроэнергией // газета «Зеркало недели». – 2005. – № 18 – С. 11.
3. Сургай Н.С. Перспективы и направления развития угольной промышленности // Уголь Украины. – 2004. – № 12. – С. 11–13.
4. Ткаченко А. Глобальна логістика в зовнішньоекономічній діяльності // Вісник Національної академії державного управління. – 2004. – № 1. – С. 199–206.
5. Ангелин Д. Скванные одной цепью. Тенденции логистических рынков Украины и России // ж.«Бизнес». – 2005. – № 10. – С. 53–55.
6. Гаджинский А.М. Логистика. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2004. – 432 с.
7. Развитие угольной промышленности в контексте энергетической стратегии Украины: Монография / А.И. Амоша, Ю.П. Ященко, А.И. Чиликин и др. – Донецк: Институт экономики промышленности НАН Украины, 2002. – 238 с.
8. Перспективи розвитку вугільної галузі в системі паливно-енергетичного комплексу / О.І. Амоша, М.О. Ілляшов, М.М. Щербіна та інші. – Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2002. – 44 с.
9. Близнюк А.М., Конищева Н.І. Інноваційна стратегія розвитку вугільної промисловості Донецької області // Економіка промисловості. – 2005. – № 1. – С. 25–39.
10. Финансирование и экономическое стимулирование научно-технического развития угольной промышленности Украины: теория и практика: Монография / А.И. Кабанов, Л.Л. Стариченко, Е.С. Чуприна и др. – Донецк: Институт экономики промышленности НАН Украины, 2002. – 244 с.
11. Кабанов А.І., Стариченко Л.Л., Цикарева В.В. Обґрунтування фінансово-економічних взаємовідносин вуглевидобувного підприємства та інвестора – розробника частини гірничого відводу // Уголь Украины. – 2004. – № 2. – С. 5–10.
12. Нейенбург В.Е., Драчук Ю.З. Об инновационной модели структурной перестройки угольной промышленности // Уголь Украины. – 2004. – № 12. – С. 20–23.
13. Конищева Н.І., Трушкіна Н.В. Обґрунтування доцільності створення логістичних центрів на вугільних підприємствах // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції "Науковий потенціал світу" 2004" (1–15 листопада 2004 р., м. Дніпропетровськ). – Том 20 "Економіка підприємства". Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – С. 56–58.
14. Конищева Н.І., Трушкіна Н.В. Управління логістичною діяльністю підприємств вугільної промисловості // Тези доповідей V Міжнар. наук.-практ. конф. "Маркетинг та логістика в системі менеджменту" (7–9 жовтня 2004 р., м. Львів). – Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2004. – С. 149–152.
15. Конищева Н.І., Трушкіна Н.В. Управління логістичною діяльністю промислових підприємств // Економіка промисловості. – 2005. – № 1. – С. 114–123.
16. Конищева Н.І., Трушкіна Н.В. Управління логістичною діяльністю вугільного підприємства // Вісник Тернопільської академії народного господарства. – 2005. – № 3.
17. Ларина Р.Р., Трушкіна Н.В. Разработка модели оптимизации логистической сбытовой системы // Менеджер. – 2002. – № 6. – С. 123–127.
18. Чудаков А.Д. Логистика. – М.: Издательство РДЛ, 2003. – 480 с.
19. Мамчин Р.О. Управління підприємством на логістичних засадах // Тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції "Маркетинг та логістика в системі менеджменту" (7–9 жовтня 2004 р., м. Львів). – Львів: Національний університет "Львівська політехніка", 2004. – С. 200.
20. Неруш Ю.М. Логистика. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 495 с.
21. Аникин Б.А., Дыбская В.В., Колобов А.А. и др. Логистика / Под ред. Аникина Б.А. – М.: ИНФРА-М, 2004. – 368 с.

22. Родионова В.Н., Туровец О.Г., Федоркова Н.В. Логистика. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 160 с.
23. Бажин И.И. Логистика. – Харьков: Консум, 2003. – 240 с.

Рекомендовано до публікації
д.т.н., проф. Салі В.І. 14.02.05

Надійшла до редакції
27.01.05